

Globální hodnotové řetězce a podíl jednotlivých zemí Konference Financování exportu – Český podíl a národní zájem

Konference EGAP konaná 27. Března 2013

Prof. Michal Mejstřík, předseda ICC Czech Republic,

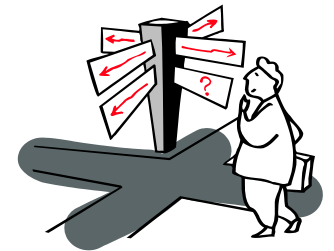
1. Globální hodnotové řetězce

Případová studie – Apple iPhone 4

2. Měření obchodu prostřednictvím value added - definice

3. Benchmark - praxe ECAs ve světě

4. Shrnutí

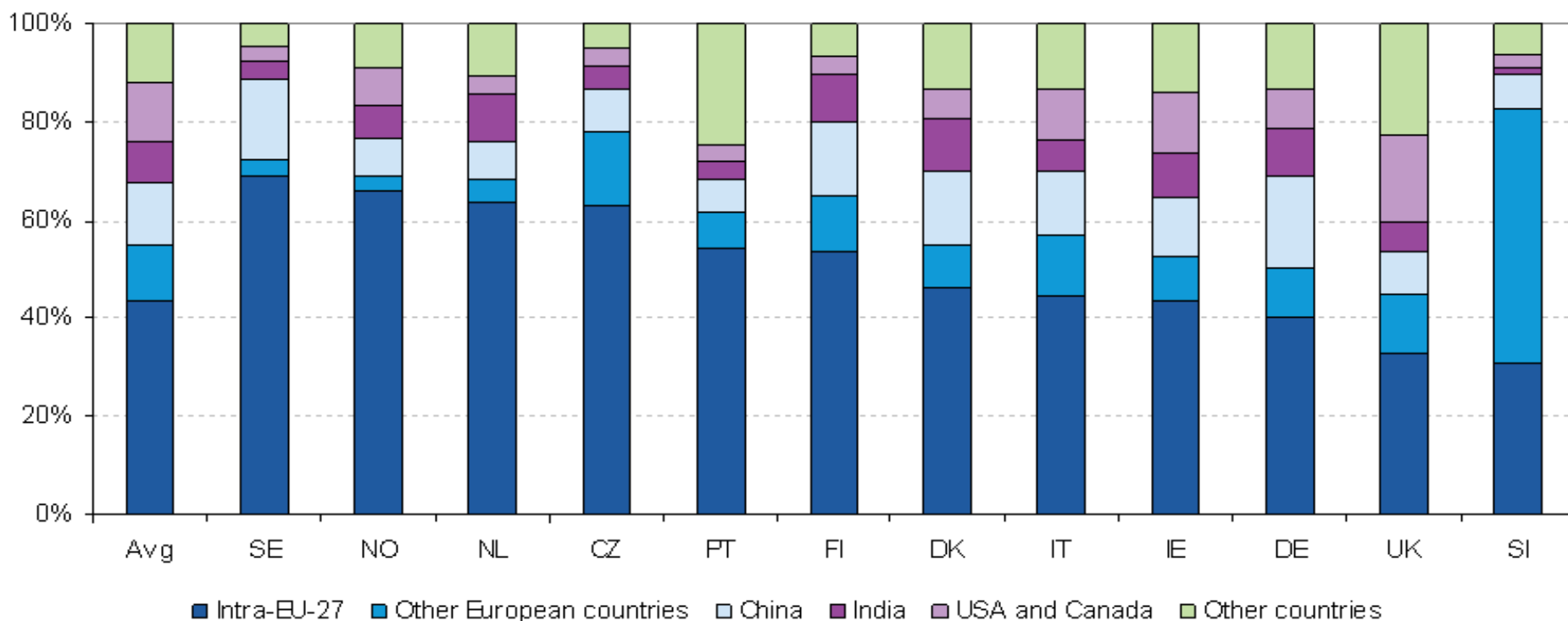
Úvod- globální hodnotové řetězce

- S rostoucí mírou technické vyspělosti a klesajících relativních nákladů na přepravu dochází k větší míře outsourcingu a offshoringu některých činností
- S rostoucí mírou globalizace a vertikální specializace výroby se stávají globální hodnotové řetězce dominantním rysem světové ekonomiky.
- Tradiční („hrubá“) data o exportech a importech mohou způsobit zavádějící pohled na podílech na světového obchodu

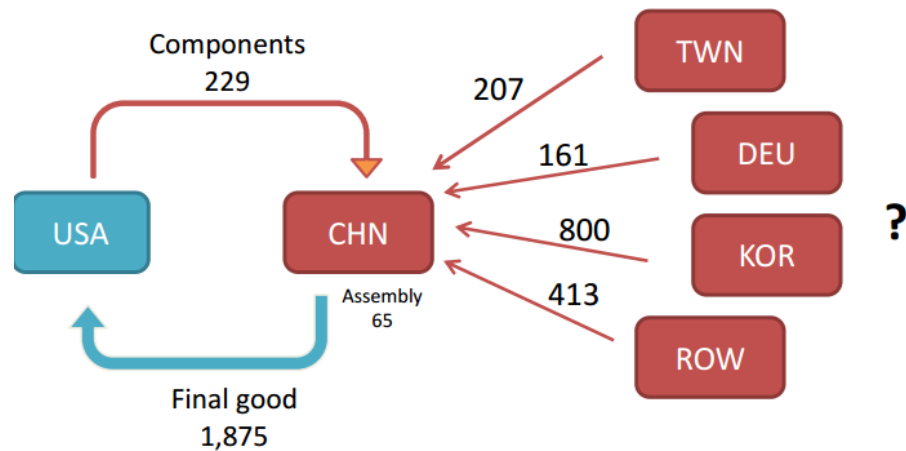
I my musíme zafixovat dynamickou konkurenceschopnou pozici českých podniků v „globálních hodnotových řetězcích“

Důležitým znakem globalizace je, že podniky rozkládají své produkční procesy do různých obchodních jednotek, které následně rozmisťují po světě tak, aby dosáhly maximální efektivity a zvětšily rozsah pokrytí nových trhů. To se týká tzv konceptu globálních hodnotových řetězců a mezinárodního sourcingu. (Viz iniciativa OECD-WTO)

Cíle mezinárodního sourcingu – podíl klíčových aktivit a podpůrných funkcí realizovaných prostřednictvím mezinárodního sourcingu (%), 2009

Případová studie – Apple iPhone 4

US trade balance in iPhones with:	CHN	TWN	DEU	KOR	ROW	World
Gross	-1,646	0	0	0	0	-1,646
Value added	-65	-207	-161	-800	-413	-1,646

Country	Components	Manufacturers	Costs
Chinese Taipei	Touch screen, camera	Largan Precision, Wintek	\$ 20.75
Germany	Baseband, power management, transceiver	Dialog, Infineon	\$ 16.08
Korea	Applications processor, display, DRAM memory	LG, Samsung	\$ 80.05
United States	Audio codec, connectivity, GPS, memory, touchscreen controller	Broadcom, Cirrus Logic, Intel, Skyworks, Texas Instruments, TriQuint	\$ 22.88
Other	Other	Misc.	\$ 47.75
		Total	\$ 187.51

- export iPhoneů představuje významný podíl v exportu Číny
 - přidaná hodnota je v porovnání s dodavateli komponentů pro iPhone (Německo, Japonsko, Korea...) ovšem malá

- při exportu 10 mil. iPhoneů z Číny do USA vzniká v hrubém vyjádření exportu deficit USA vůči Číně ve výši **1 646 mil. USD** (1 875 -229)
 - ve vyjádření exportu podle přidané hodnoty vzniká deficit USA vůči Číně pouze ve výši **65 mil. USD**, ale **současně vzniká vůči všem subdodavatelským zemím**

Pro určení přidané hodnoty jednotlivých zemí je potřeba znát podrobnější statistiku a strukturu dodavatelů a jejich subdodavatelů a jejich subdodavatelů atd. – snaha o zachycení v Input-Output tables

- 1. Globální hodnotové řetězce Případová studie – Apple iPhone 4**
- 2. Měření obchodu prostřednictvím value added - definice**
- 3. Benchmark - praxe ECAs ve světě**
- 4. Shrnutí**

Trade in value added

Proč je obchod podle přidané hodnoty důležitý?

- Obchod, růst a zaměstnanost: identifikuje kde se vytváří přidaná hodnota a kam se přesouvá výroba vstupů a výstupů – pomocí přesunů lze identifikovat kde je tlak na cenu a produktivitu práce a v jakých odvětvích mají země komparativní výhodu- klíč ke konkurenceschopnosti
- Globální nerovnováha: lépe objasňuje kdo opravdu těží z obchodu, nezveličuje výrobní důležitost zemí na konci hodnotového řetězce a zemí s vysokým obchodním obrátem, ale nízkou přidanou hodnotou
- Obchodní spory: omezuje protekcionistická opatření vycházející ze špatného vnímání původu nastalé obchodní nerovnováhy
- Management makroekonomických šoků: nástroj pro tvůrce politik

Global Value Chain – globální hodnotový řetězec

Globální hodnotové řetězce se staly dominantním rysem světové ekonomiky

Tradiční („hrubá“) data o exportech a importech mohou způsobit zavádějící pohled na roli světového obchodu

Tradiční („hrubé“) obchodní statistiky:

- Obvykle prokazují nízký přínos sektoru služeb (méně než 25 %) pro celkový obchod
- Nedokážou odhalit kteří koneční spotřebitelé táhnou dodávky
- Nedokážou odhalit kde dochází k vytvoření přidané hodnoty (mzdy a zisky)

Měření obchodu podle přidané hodnoty sleduje přímé a nepřímé toky přidané hodnoty spojené s mezinárodním obchodem

Iniciativa WTO a OECD

Klíčové ukazatele

Složení „hrubého“ exportu podle odvětví:

- Domácí přidaná hodnota
  - přímá
  - nepřímá
  - re-importovaná
- Zahraniční přidaná hodnota podle země původu

Podíl služeb na hrubém exportu podle exportního odvětví (rozdělen na domácí a zahraniční původ)

Bilaterální obchodní bilance založené na toku přidané hodnoty zahrnuté v konečné domácí poptávce

Podíl „meziimportů“ zahrnutých v exportu, jako procento celkových meziimportů - vyjadřuje jaké procento z importovaných vstupů je použito pro export

Trade in value added - definice

Obchod podle přidané hodnoty popisuje statistický přístup používaný k určení zdroje hodnoty (podle země a průmyslu), která je přidaná v procesu výroby zboží a služeb určených pro export (a import).

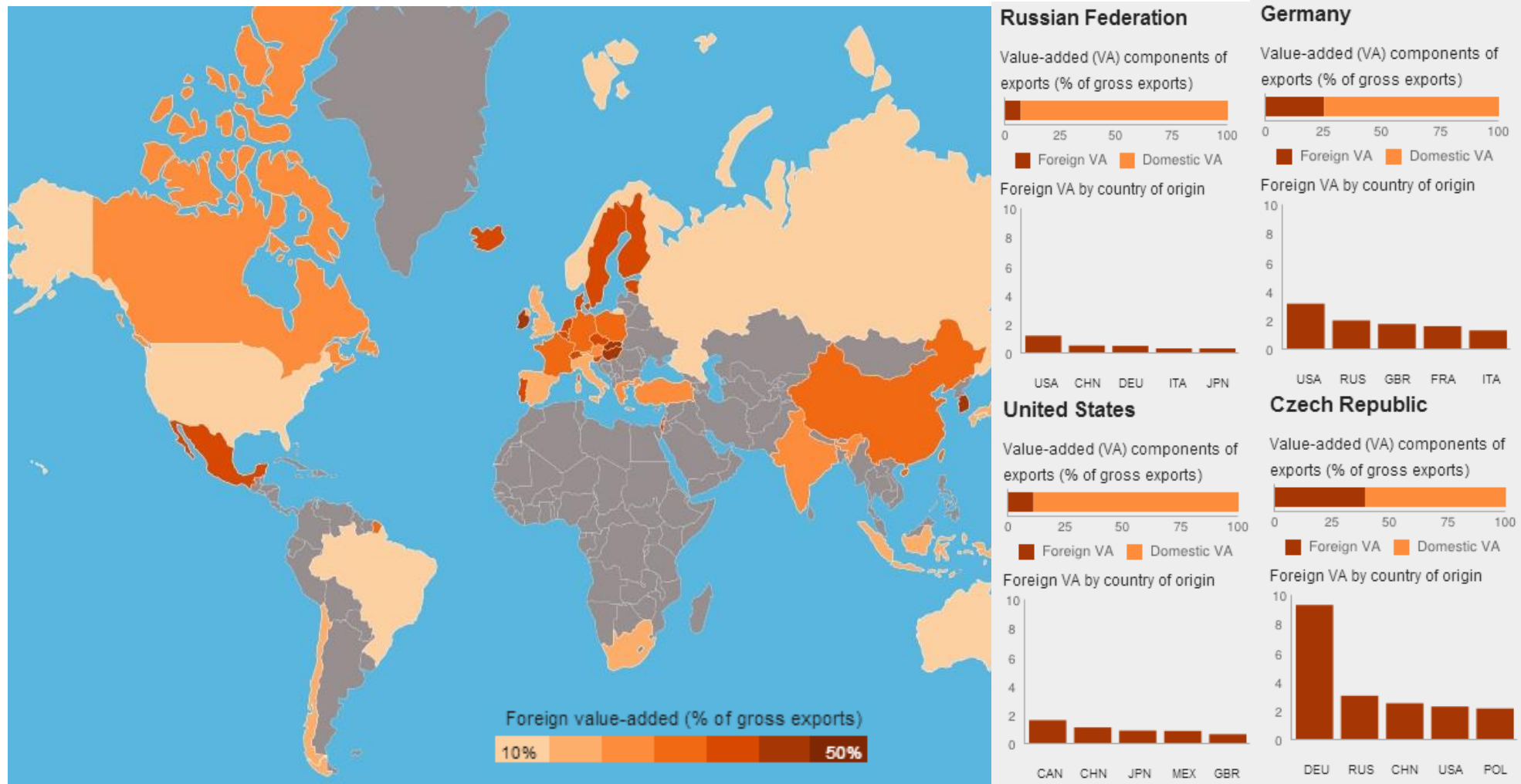
Obchodu podle přidané hodnoty sleduje přidanou hodnotu v každém průmyslu a zemi nacházející se ve výrobním řetězci a přiřazuje k nim příslušnou přidanou hodnotu = metoda Input-Output tables

OECD pro svou studii sesbírala Input-Output tables za 58 zemí a 37 odvětví, data celkem představují více než 95% světového HDP)

Proč je obchod podle přidané hodnoty důležitý?

- Obchod růst a zaměstnanost: identifikuje kde se vytváří pracovní místa – klíč ke konkurenceschopnosti a ziskům z produktivity
- Globální nerovnováha: lépe objasňuje kdo opravdu těží z obchodu, nezveličuje výrobní důležitost zemí na konci hodnotového řetězce
- Obchodní spory: omezuje protekcionistická opatření vycházející ze špatného vnímání původu nastalé obchodní nerovnováhy
- Management makroekonomických šoků: nástroj pro tvůrce politik

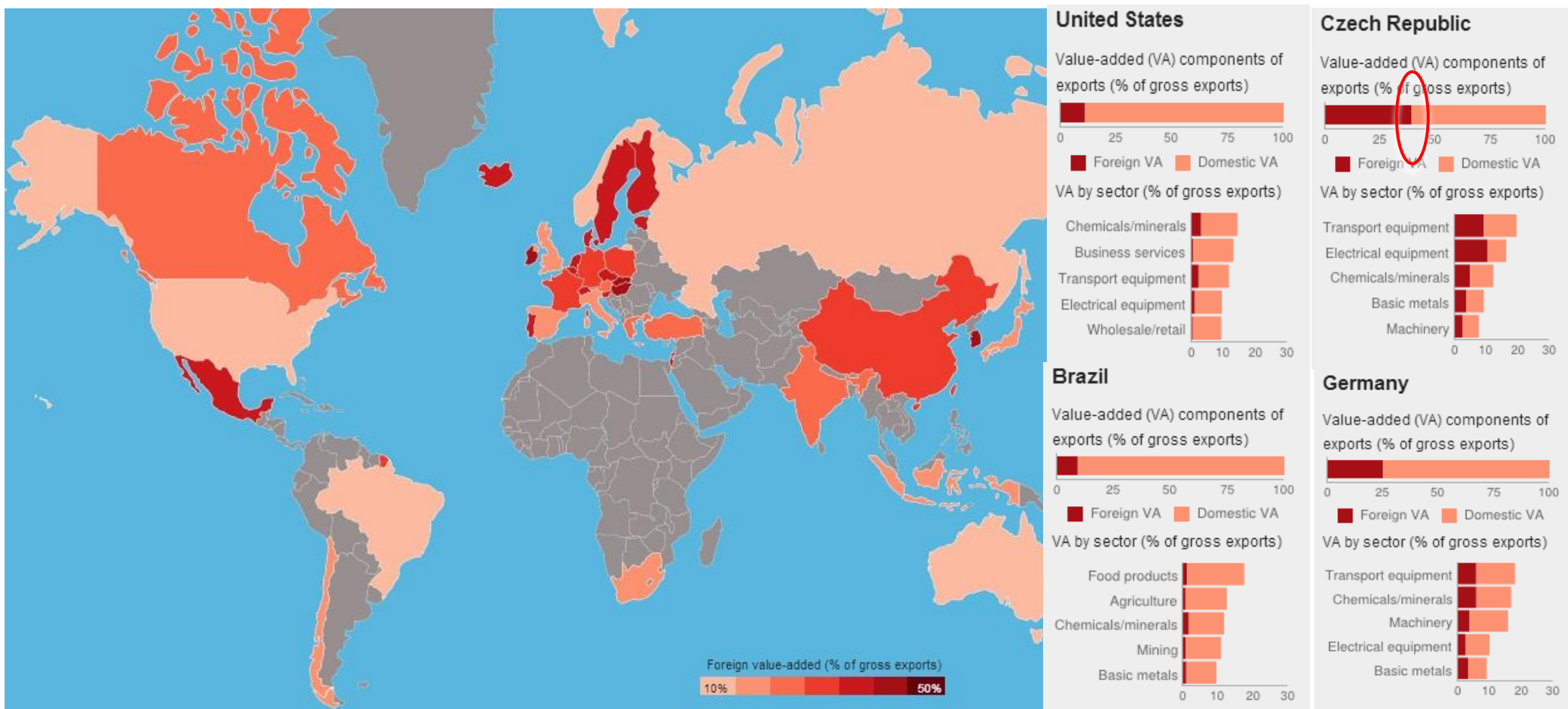
Přidaná hodnota zahraniční země v exportu domácí země

Toto odráží dovozní obsah vývozu, tj. jednotlivé zahraniční přidané hodnoty pocházející z dovozu, které jsou zahrnuty do vývozu domácí země - v členění podle země původu zahraniční přidané hodnoty.

Zdroj: <http://www.oecd.org/industry/ind/measuringtradeinvalue-addedanoecd-wtojointinitiative.htm>

Zahraniční a domácí přidaná hodnota v exportu podle sektorů

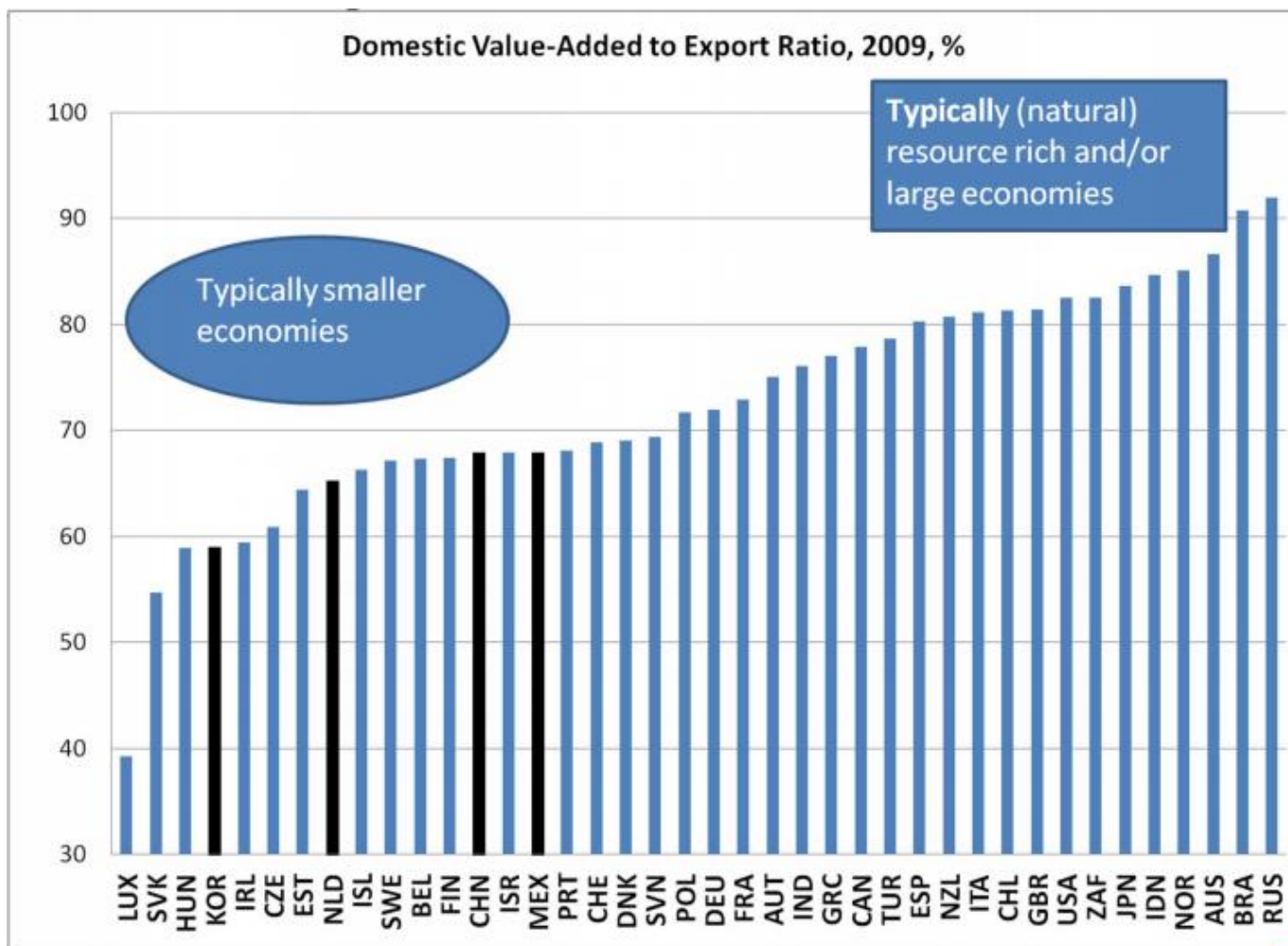

Obrázek popisuje podíl domácí a zahraniční přidané hodnoty zahrnuté v exportu pro jednotlivé sektory. Domácí přidaná hodnota je jednoduché měřítko, které znázorňuje kolik přidané hodnoty je vygenerováno ekonomikou na jednotku exportu. Čím nižší je poměr domácí přidané hodnoty, tím vyšší je poměr zahraniční přidané hodnoty, čímž se zvyšuje důležitost importů pro export.

Zdroj: <http://www.oecd.org/industry/ind/measuringtradeinvalue-addedanoecd-wtojointinitiative.htm>

Žádné překvapení:

...výše domácí přidané hodnoty roste úměrně s přírodním bohatstvím a velikostí země

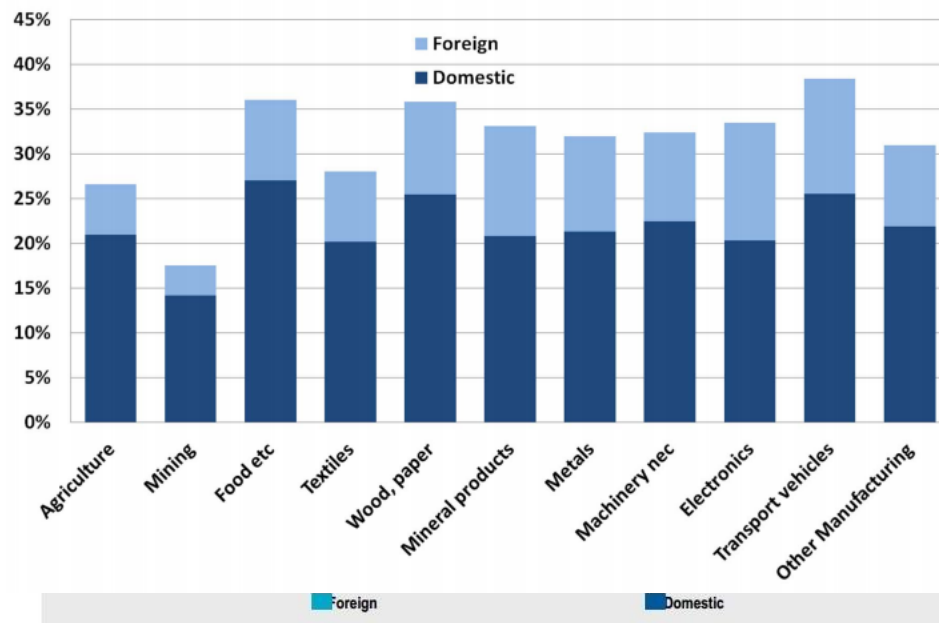

Zdroj: http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/miwi_e/tradedataday13_e/paul_schreyer_e.pdf

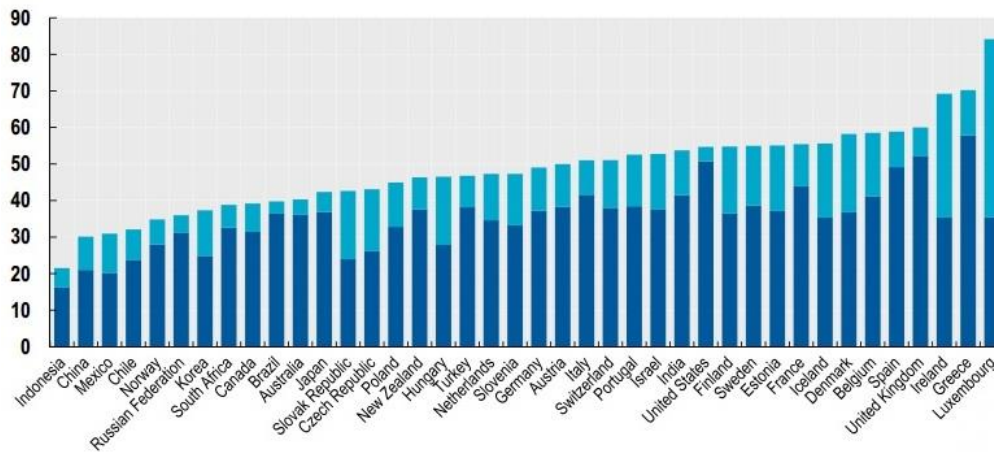
Přidaná hodnota v službách dle země a odvětví

Podíl služeb na hrubém exportu zboží v roce 2009 celosvětově a podíl domácí přidané hodnoty:

Services share of gross exports in goods, all countries, 2009

Přidaná hodnota služeb jako % exportu v roce 2009, Česká republika nejnižší hodnoty:

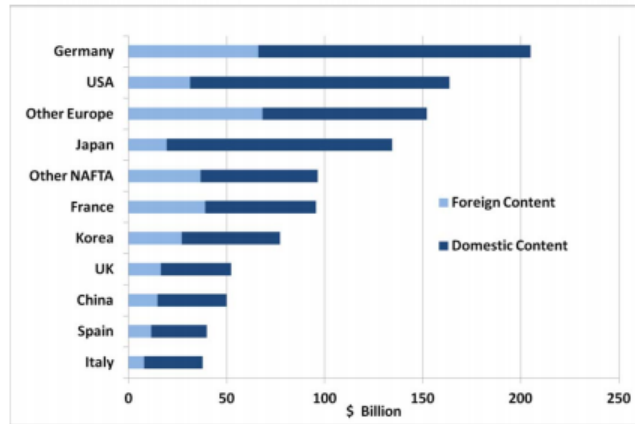
Zdroj: http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/miwi_e/tradedataday13_e/paul_schreyer_e.pdf

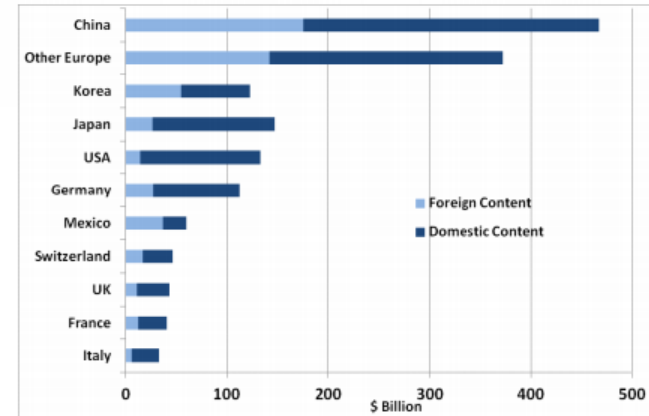
Domácí export vyžaduje zahraniční import

Příklad:
 transportní
 technika a
 elektronika
 - domácí vs.
 zahraniční
 hodnota

Transport equipment

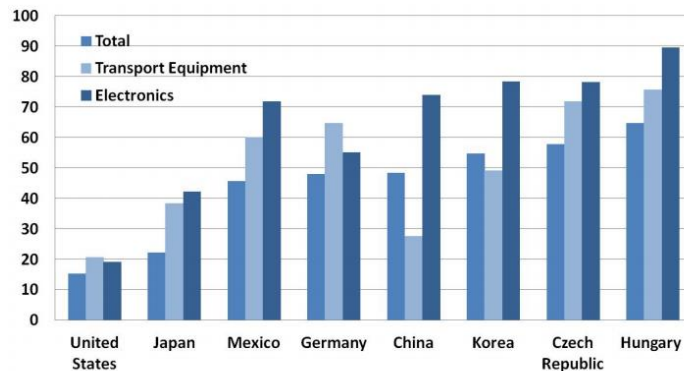

Electronics

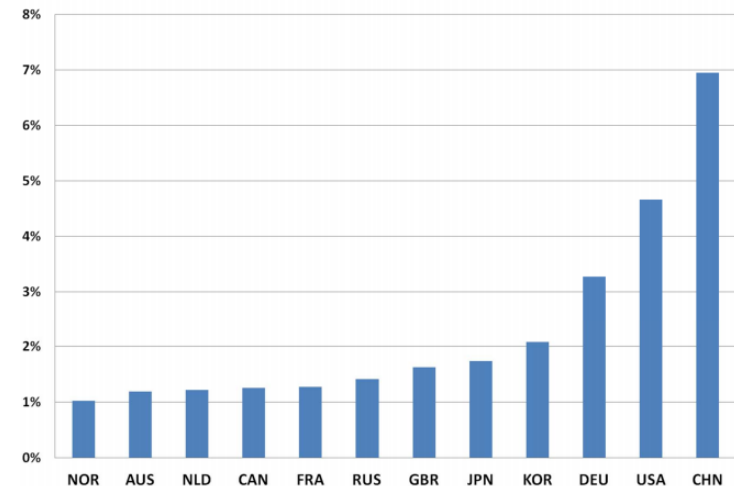
Výrazný
 podíl
 celkových
 mezidovozů
 se používá
 pro vývoz

Intermediate Imports embodied in exports, 2009
 % of total intermediate imports

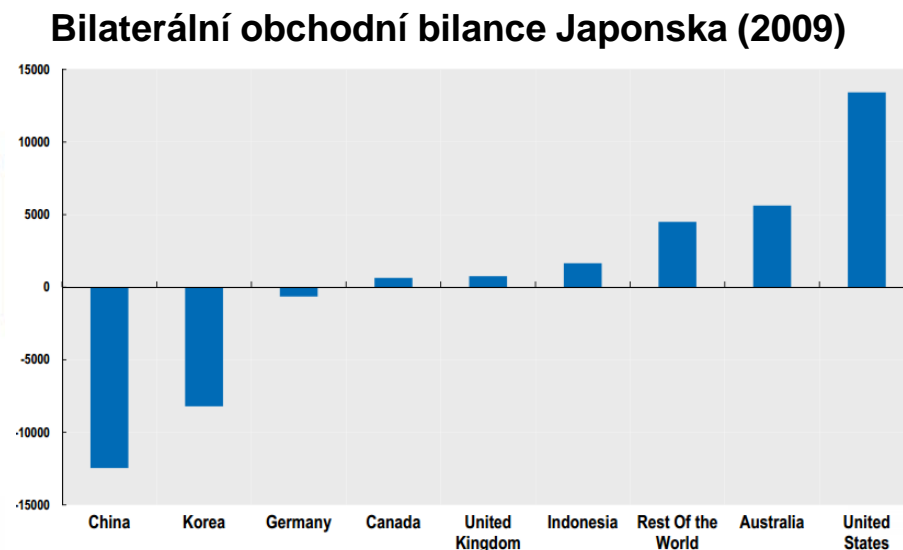
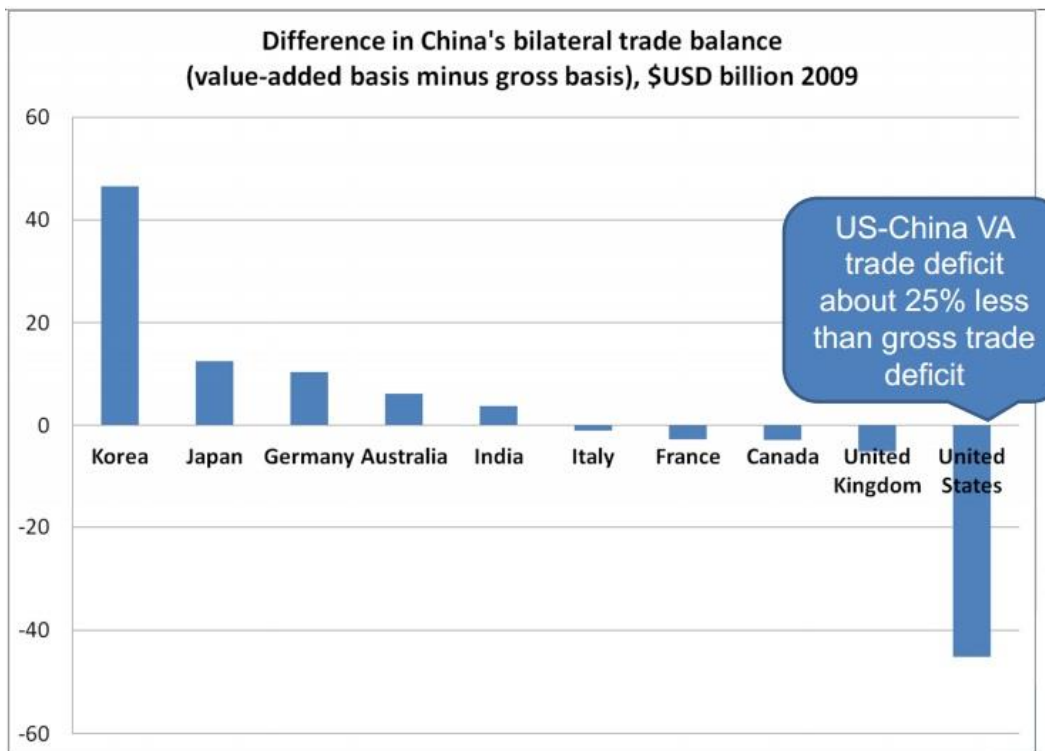
A přidaná
 hodnota se
 často vrací

Returned Domestic Value-Added: % of total intermediate imports, 2009

Zdroj: http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/miwi_e/tradedataday13_e/paul_schreyer_e.pdf

Změny v obchodních bilancích způsobené přidanou hodnotou

Dle metodiky přidané hodnoty je deficit obchodu Číny s USA ve skutečnosti nižší o 25% proti „hrubému“ deficitu

V statistikách s „hrubým“ exportem je výsledek obchodu Japonska s Čínou kladný, podle exportu přidané hodnoty přechází do deficitu !

OECD-WTO Databáze obchodu podle přidané hodnoty

Dataset: OECD-WTO Trade in Value Added (TIVA)

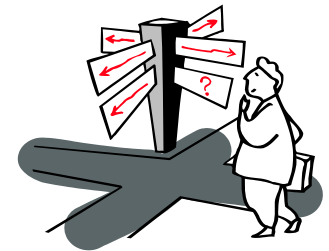
Partner	Total															
Time	2009															
Variable	EXGR_FVASH: Foreign value added share of gross exports															
Country	Australia	Austria	Canada	Chile	Czech Republic	France	Germany	Japan	Korea	New Zealand	Slovak Republic	Turkey	United Kingdom	United States	Brazil	China
Industry																
TOTAL: TOTAL	12,44	24,38	20,89	18,56	38,66	25,73	25,38	14,93	39,6	19,22	44,85	21,07	16,97	11,39	8,59	28,53
01T05: Agriculture, hunting, forestry and fishing	8,78	15,8	16,31	18,38	22,73	17,36	17,25	8,42	16,02	16,11	18,61	7,79	14,8	11,52	5,65	15,08
10T14: Mining and quarrying	9,19	16,9	6,06	10,13	19,98	18,38	12,73	12,23	15,04	9,99	15,63	9,85	10,7	8,34	7,69	31,23
15T16: Food products, beverages and tobacco	10,96	18,06	17,83	25,76	25,94	19,11	22,96	9,75	27,59	17,58	25,31	13,87	15,04	11,26	6,51	18,54
17T19: Textiles, textile products, leather and footwear	14,29	22,54	26,37	33,6	42,2	32,47	27,29	14,03	31,7	25,06	46,28	18,11	19,16	16,4	7,25	14,83
20T22: Wood, paper, paper products, printing and publishing	10,97	23,42	15,8	22,18	28,9	19,14	20,13	9,39	23,31	18,2	27,64	21,5	14,62	8,38	7,08	28,93
23T26: Chemicals and non-metallic mineral products	19,56	30,99	30,36	50,49	39,51	36,05	34,67	22,17	60,23	32,37	50,27	33,76	26,49	20,89	14,46	36,39
27T28: Basic metals and fabricated metal products	22,53	35,49	34,97	23,91	39,49	29,14	35,09	21,32	42,98	22,85	37,26	31,28	24,98	14,08	10,24	29,7
29: Machinery and equipment, nec	25,24	28,93	29,99	33,84	33,34	25,16	23,04	11,94	30,91	22,29	45,27	24	23,54	14,44	10,01	29,68
30T33: Electrical and optical equipment	19,55	28,3	35,13	11,11	63,29	29,75	23,71	17,9	44,38	28,19	57,95	28,75	25,51	10,81	14,97	37,51
34T35: Transport equipment	20,9	38,11	41,55	32,17	46,84	40,85	32,23	14,55	35,15	36,34	62,61	28,47	31,7	19,22	14,25	29,46
45: Construction	11,84	17,78	18,07	...	19,8	...	13,27	...	22,51	15,89	20,91	15,91	10,81	9,9	5,29	41,6
50T55: Wholesale and retail trade; Hotels and restaurants	8,93	9,89	9,98	18,25	17,43	9,19	10,4	5,52	14,2	13,61	16,76	5,97	9,92	3,23	3,52	8,42
60T64: Transport and storage, post and telecommunication	8,96	16,97	9,11	45,58	16,24	12,52	20,9	7,79	36,43	24,45	19,3	8,51	10,49	8,77	5,21	24,55
65T67: Financial intermediation	2,17	8,84	7,52	5,05	12,77	6,4	8,79	3,5	9,03	7,59	9,66	4,22	7,94	6,18	3,46	8,83
70T74: Business services	6,72	10,24	6,36	9,73	17,01	8,77	8,06	4,14	12,02	10,53	13,67	7,96	5,69	3,92	4,04	29,11

data extracted on 20 Mar 2013 16:01 UTC (GMT) from OECD.Stat

Celkový podíl zahraniční přidané hodnoty na exportu České republiky v roce 2009 byl jeden z nejvyšších - 38,66 %

Zdroj: <http://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=40610#>

- 1. Globální hodnotové řetězce Případová studie – Apple iPhone 4**
- 2. Měření obchodu prostřednictvím value added - definice**
- 3. Benchmark - praxe ECAs ve světě**
- 4. Shrnutí**

Národní podíl a jeho vztah k financování a pojišťování exportu

- Záleží na mandátu, který ECA- export credit agency dostala od státu
  - Pokud je ocenění exportního kreditu či pojištění děláno tržně, není důvod k diskriminaci zboží na základě původu (pokud cena obsahuje standardně vypočítanou rizikovou přírážku a marži)
  - ECA však může mít mandát k financování velmi rizikových projektů (na privátním bankovním trhu obtížně dostupných) za účelem podpořit domácí export a započítat tak do kalkulace ceny produktu také přínosy státu (vyšší vývoz, větší produkce, nižší nezaměstnanost, vyšší výběr daní...)
- Pokud se exportní projekt pohybuje v pásmu mezi tím, kdy už by nebyl financován soukromou bankou, ale mohl by být financován ECA, pak je národní podíl přidané hodnoty exportu důležitý
- Export zboží s nízkým národním podílem představuje stejná rizika (value at risk), ale nižší nepřímé benefity pro ekonomiku (menší národní zájem)

Měnící se pohled na národní podíl – ECAs v zahraničí

Národní podíl = National Content /
Local Value Added Content
Národní zájem = National Interest

V praxi zahraničních ECAs existují různé požadavky na maximální hranici zahraničního podílu = *foreign content eligibility criteria*, dnes se pohybuje ve většině zemí ve výši 30% - 50% (začátkem 2000 byla hranice 0%-30%)

Požadavky na výši domáciho podílu se různí - vyšší zahraniční účast dle tabulky
➡️ ➡️ ➡️ **důsledek GVC**

Další příklady:

Některé ECAs zcela úplně eliminovaly pravidlo národního podílu s důrazem na národní zájem (např. Kanada). ECAs v poslední době mění definici národního podílu (co lze a nelze uzнат). Zvažuje se taktéž i nepřímý vliv na národní zájem, např. podpora exportu zahraničních poboček tuzemských exportérů = **zvyšování konkurenceschopnosti tuzemských exportérů v globálním měřítku**

Table 3. Foreign Content Requirements of Selected Country ECAs

Country	Maximum Allowable Foreign Content to Receive Full Medium- and Long-Term Financing
Australia	15%
Canada	Support will be given if the transaction benefits national interest
France	40%; however, may allow more foreign content in transactions that advance strategic/national interests.
Germany	30% combined local and foreign (non-domestic) content; however may allow more non-domestic content in transactions that advance strategic/national interests
Italy	Support will be given if the transaction benefits national interest
Japan	70%; however, foreign content may be higher on a case-by-case basis
United States	15%
United Kingdom	80%; however, may allow more foreign content in transactions that advance strategic/national interests.

Zdroj: Reauthorization of the Export-Import Bank: Issues and Policy Options for Congress , Shayerah Ilias, Congressional Research Service (2011), str. 12-13

- 1. Globální hodnotové řetězce Případová studie – Apple iPhone 4**
- 2. Měření obchodu prostřednictvím value added - definice**
- 3. Benchmark - praxe ECAs ve světě**
- 4. Shrnutí**

- Tradiční („hrubá“) data o exportech a importech nenabízí dostatečné informace o tvorbě a exportu přidané hodnoty
- Obchod podle přidané hodnoty nabízí řešení- identifikuje vertikální integraci, trendy ve fragmentaci výroby a ukazuje na provázanost ekonomik tím
- Obchod podle přidané hodnoty ukazuje na vysoký podíl cizí přidané hodnoty v českém exportu
- Domácí podíl hraje zásadní roli ve financování exportu

Contacts

Prof. Michal Mejstřík, Chairman

mejstrik@icc-cr.cz

Linda Salíni, Project Manager

salini@icc-cr.cz

International Chamber of Commerce in the Czech Republic (ICC Czech Republic)

Thunovská 12

110 00 Prague 1

tel/fax: +420 257 217 744

icc@icc-cr.cz

www.icc-cr.cz